

gen om Folkethingsparlamentarismen, som først kom frem i Adressen af 1873, som de jo Alle kjende, og som just den Gang fik sit særlige Udtryk i de Ord, som kom fra det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) — jeg tror, han var Ordfører for Forslaget — og som gik ud paa, at for Fremtiden ingen hæderlig Politiker kunde overtage Dannelsen af et Ministerium, før end han i Folkethingets Flertal havde tilfikkret sig Tilslutning. Denne Fordring om, at Ingen kunde danne et Ministerium uden i Forveien at have antichambreret hos Oppositionens Fører og Chef, var en Paastand, som ikke havde nogen som helst Hjemmel og Berettigelse. Nu ville de Herrer maaske sige, at fordi der i Adressen stod denne Fordring, at Regjeringen skulde være i Overensstemmelse med Folkethinget, saa kunde der meget godt alligevel være underforstået, at den ogsaa skulde være i Overensstemmelse med det andet Thing; man kan nemlig ikke, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein) sagde, regne det saa nøie med, hvad Enkeltmand siger; Thinget har aldrig opstillet andre Fordringer end dem, han nævnedes i Gaar. Herom kunde der mulig være forskellige Meninger, og jeg skal blot sige, at for saa vidt vi fra vor Side have den Opfattelse, at Folkethingets Fordring i 1873 var en Fordring paa ubetinget Overvægt, saa have vi en væsentlig Støtte deri, at det ærede Medlem opfattede Sagen akkurat paa samme Maade. Det ærede Medlem svarede til Ordføreren, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, den Gang han foreslog at nægte Finantsloven, at han ikke vilde være med hertil, fordi man vilde bruge det som et Middel til at om-danne vor Forsatning i parlamentarisk Retning — han sagde udtrykkelig, „omdanne“ — og kjøndt han vel indrommede, at Forsatningen var et saa elastisk Papir, at den kunde ind- og udfortolkes i alle mulige Retninger — dette var ikke den Gang rettet til Juristerne, men det var det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds og Thingets Flertal, som denne Evne til at ind- og udfortolke blev tillagt — saa vilde han ikke være med til det, som de Herrer nu ville, nemlig „at give Forsatningen en saadan praktisk Fortolkning, at vi komme ind paa den parlamentariske Regjeringsform“. Lige overfor denne Udtalelse svarede saa det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, at han erkjendte, at det var det, han vilde. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein) udtalte da udtrykkelig, at denne parlamentariske Regjeringsform, hvortil man

vilde føre vor Forsatning hen under den Ledelse, som den Gang fandt Sted, tilfikkede det folkevalgte Kammeres ubetingede Overvægt paa Statsstyrelsen, man tilfikkede Kongemagtens ubetingede Nederlag, Kongens Forsvinden som Faktor i det politiske Liv. Det var Afstæffelsen af det monarkiske Princip — det er alt sammen Citater, jeg nævner — Systemet „betyder det monarkiske Principes Afstæffelse som praktisk Princip i vor Forsatning“, saa at det „monarkiske Princip kun bliver staaende som Paradedprincip“. Det ærede Medlem udtalte sig altsaa den Gang derimod. Han udtalte sig derimod blandt andre Grunde ogsaa af den, at han troede, at vi ved at slaa ind paa den Vej vilde miste vor Frihed, vilde miste, hvad han kalder „den folkelige Selvstyrelse.“ Han sagde — jeg haaber, at den høitærede Formand vil tillade mig at læse et Par Linier op —: „Seg forstaaer ved folkelig Selvstyrelse ukrænket personlig Frihed og Hævdelsen af enhver enkelt Stands ukræfede Ret, Individernes og Korporationernes relative Uafhængighed og Garanti mod Undertvælselse eller kort sagt, det Modsatte af al mulig Absolutisme. Men Absolutisme er jo, som de Herrer ville indrømme, af meget forskjellig Slags. Vi have haft en Herremands Absolutisme, nemlig i Adelsvældens Tid. Den Gang var det ikke en enkelt Mand der udøvede den, men vi havde her i Landet alligevel en saa fuldstændig Absolutisme, en saa fuldstændig tyrannisk Regjering, en saa fuldstændig Modsatning til, hvad man vil kalde fri og folkelig Selvstyrelse, som tænkes kan. Vi have senere haft kongelig Absolutisme. Den er vi lykkelig og vel blevne af med i 1848, og vi have navnlig siden 1866 haft en Forsatning, der giver de enkelte Individer, de enkelte Stænder og Korporationer en saa stor Rettsbestyrelse og Frihed, som de maaske ikke have den i noget andet Land, og det er denne Tilstand, de Herrer ville afstæffe, fordi de ved folkelig Selvstyrelse forstaa Retten for dem og deres Meningsfæller, saa længe de er i Flertal i dette Thing, til absolut at regjere Landet . . .“

Første Viceformand (Høgsbro): Kunde det ærede Medlem dog ikke indskrænke denne Dplæsning Noget?

Thomsen: Hvis den høitærede Formand blot vil tillade mig at oplæse nogle saa Linier, der er tilbage, skal jeg søge at afforte det saa meget som muligt. Seg skal kun læse de allerførste Linier op med den ærede Formands Tilladelse. „Alle ville dog være enige om, at har man Ret til at vrage